

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Kedden, September 11-dikén, 1852.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott T. Schumi da György Urat, 59-dik számú, Portugalliai országlo Printz nevét viselő gyalog regimentben Kapitányt, minden taksa fizetés nélkül Magyar nemességre kegyelmesen emelni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Fő Tiszt. Pálma Pál Urat, Füzes Abonyi Plebánust Pat a i Fő Esperestté kegyelmesen kinevezni.

G ö r ö g O r s z á g.

A' Frantzia Journal du Commerce igen szomorú színelkel festi egy Naupliából Jul. 26-kán érkezett tudósításnál fogva Görög Ország állapotját. Egész Görög Országban úgy mond Anarchia uralkodik. A' Frantziák Naupliából Modonba tsak tengeren által levelezhetnek, minek utánna a' posták K o l o k o t r o n i bandája által tartóztatnak, és a' levelekkel együtt a' Kormányparansolatjai is elvételtek. Az Ország a' lázadó keze között van, a' Kormány pénz nélkül, úgy annyira, hogy alig képes rendes katonáit fizetni. Patrast, Tsavela azon szín alatt foglalta el, és ideigvaló Kormányt állapította, hogy oda Ot tó Királyt várja, — de tulajdonképpen, tzelja nem egyéb, hanem hogy

azt a' környéket kiszívja. K o l o k o t r o n i hasonlóképpen új Kormányt állított fel Kariteneben: az ellene küldött sereg semmire sem mehetett. Az egész Ország titkos szövetségekből áll. Kalamata városban a' frantziák két sereget tartanak tulajdon költségeken: ezek nélkül a' város már régen öszvedületott volna.

Az Angoly hírlapok Jul. 12-ről szomorú tudósításokat közölnek Z a n t é ből: Városunk (Zante) tömve van görög szökevényekkel. Egy nap sem múlt el, hogy Pátrásból vagy Elisből familiák telehajóval ne érkezzenek. Szörnyűség látni, miként áldoztatnak fel ezerenként Görög Országban a' lakosok, a' katona dühének, 's miként sietnek elhagyni ifjak, vének, gyermekek, azon földet, melly őket a' világra hozta. Az új Kormánytagjai, a' helyett, hogy mindent elkövetnének a' nép letsendesítésére, olyan eszközökhez nyúlnak, melly azt még nagyobb haragra, és bosszúállásra gerjeszt: bérbe adják az Orzágnak jövedelmét fele áron, mint a' mennyit ér, 's azt a' kevés bé vett pénzt is nem fordítják a' Hazá javára, hanem mintegy 8000 katonát vásárolnak önnhatalmok meg erősítésére; 's ezeknek béreikkel is adó sok maradnak, úgy, hogy az elözö sereg kénytelen a' parasztságnak terhére

lenni, ennek keresetén élödni, sőt, ha ez nem elégséges, tilalmas úton is mindennapi szükségét telyesíteni. De még többre is vetemednek a' fogadatlan Kormányozók: a' lakosoknak még szántóföldjeiket is el adják, tsordájokat, méneseiket elhajtják, aratványaikat a' magok tsürjökbe takarílják, feleségeiket, 's gyermekeiket kiozzák, 's fertelmes indulatjoknak feláldozzák. Ez telyességgel nem nagyítás! Városokat, falukat láthatni épülőfélben, üresen, tulajdonosaiktól elhagyattatva; mert a' kinek tsak egy kis módja van, elhagyja hazáját, 's más Országban keres menedéket; a' kik pedig segedelemtől megvagnak fosztatva, azok motsárokba, és barlangokba bújnak, hogy a' zsványoknak kegyetlenkedéseitől megmenekedhessenek. Illyen pusztá a' környék Korinthus tól kezdvén Patrasig, és Argostól Arkadiáig. A' törvényes Kormány egy frantzia Osztály sereggel Naupliába vonta magát, az alatt, míg a' tartományok inséggel küszködnek, gabonájok aratatlan, vagy behordatlan marad, vagy pedig azoktól az éhezö sáskáktól elpotsétkoltatik. A' Hereskedés is egészen oda van. Patras — főszállása a' lázzadóknak, de a' lakosok innen is kitakarodtak: Tsavella benne az Ur: egy frantzia sereg, melly a' Citadellának elfoglalására volt kiküldve, minden siker nélkül vissza tért: azolta Tsavella erősen ellene szegezi magát a' Hatalmasságok akaratajoknak, 's vakmerősége által másokat is arra hírt, hogy a' törvényes Kormány ellen rügödozzanak. Kolokotroni használta az elkeseredett nép gyengeségét, és Moreát fegyverre szállította. Igy folynak a' dolgok Görög Országban, 's így fognak folyni, még kitudja, meddig is, mert az erőre kapott lázzadók már most sem Isteni, sem em-

beri törvényre nem néznek, 's egyedül zabolátlan indulatjok telyesítése, — minden igyekezetek.

De hát a' szövetséges Hatalmasságok Képviselői mitszóllanak mind ezekre, és ott lévő Admiralisaik minö esz közökhöz nyúlnak a' rendnek, és békességnek visszaállítására? Valóban, — nem lehet egyebet hinnünk, hanem hogy a' Londoni Conferentzia azt határozta, hogy Görög Országot Protocolum segedelmévell fogja igazgatni, vagy olyan rendszabásokkal, mellyeket valamelly véletlen történet előadásakor, Londonból végrehajtás végett Görög Országba küld; — de ezek rendszerént olyan késön jutnak rendelt helyekre, hogy akkor már minden tsaté paténak vége, mikor a' Képviselők olvassák a' parantsolatokat, mellyekhez magokat tartani köteleztetnek. A' Képviselők, mind a' 4 Kormányt elesmerték, mellyek Görög Országban Kapadosztriász halála ólta egymásután következtek, — és a' jelenvalónak is nyilván, és hivatalos Irovány kikészítése mellett ígérték hathatós pártfogásokat. Azomban még se adtak semmi segedelmet, mikor kellett volna, — hanem ha Naupliának frantzia katonáikkal lett el foglalását, segedelemnek akarjuk nevezni. — Tsavellának lázzadása, úgy látszik, hogy meg van erősítve egy anglus fregáttal, és egy frantzia Korvettel, melly mind a' kettő Patrás előtt áll, a' nélkül hogy a' hajós tisztelnek megengednék a' kikötést. A' többi Herületbeli lázzadók fejei is, Salonában, Karitenében, és Tripolizzában azt tsinálják, a' mit akarnak, és a' Képviselők semmit sem követnek el, hogy a' véghez vitt kegyetlenségeknek véget vessenek, a' törvényes Kormányt nem segítik, hanem mindegyre türedelmes nézői a'

Görög Nemzet enyésző reményének. Most Görög Országnek Ikerületei, leginkább az úgy nevezett Kapitányok által igazgattatnak, a' kik még kegyetlenebbek a' Törököknél, 's ha Görög Ország a' Törökök alatt sa-igában volt, most valóban vas-igában nyög, mert azok a' rablók, a' kik a' Revolutióideje alatt a' Nemzet tájtékjából magoknak hatalmat szereztek, 's gazdagságot gyűjtöttek, az Országot lassan lassan nádályként kiszívják, 's végtére egészen tenkre teszik. — Némelly értelmes, és átlátó férjfiak Görög Országból azt írják, és nem ok nélkül, hogy hazájoknak elkötszódását, 's mostani siralmas állapotját nem egyébbnek lehet tulajdonítani, hanem a' Diplomati-kai Agensek tetszövéseinek, 's ezek a' férjfiak azt hiszik, hogy egy egyenes, szabad, nyilvános, — a' józan észen fundált, 's férjfiak elhatározás által megerősített Politika, régen képes lett volna az Országot letsendesíteni, a' midőn a' Nemzet semmit sem óhajt inkább, mint egy állandó Kormányának fogantatását. Frantzia Ország szeretné republicai principiumait Görög Országba is bevinni, 's fájdalom, elég hódolókra talál! Anglia pedig hidegvérűsége, és ingó politikája minden betsületét elvesztette, mellyet ez előtt áldozatai által nyert! — 's ez az oka, hogy az Angoly nem betsültetik Görög Országban. —

Újabb tudósítások szerint Görög Országból, K a t z a k o Generalis a' Kormánytól kiküldetett, hogy a' Nikitási lázzadókat, kik Kalamatát elfoglalták, támadja meg. Mind a' két sereg öszve ütközött, és a' tsata hevesen folyt, éppen mikor Barthelemy frantzia Oberster megérkezett, és a' küzdöket egymástól elválasztotta. E' szerint most is Frantziának kell köszönni, hogy a'

görögvér megkíméltetett. K o l o k o t r o n i a' lázzadóknak főkormányozójok, Tripolizzát ostromolta, de az ellenfél, seregét szélyel szórta, és magát Kolokotronit is megszalasztotta, úgy hogy alig tudott a' veszélytől megmenekedni. Tsavella a' ki Pátrást már régen hatalmában tartja, végre kénytelen vala engedni a' Kormány erejének, és evvel fegyver nyugvásra lépett, egyszersmind testvérét Naupliába küldötte, hogy a' feltételeket, mellyek mellett kész a' várat áttaladni, tégye a' Kormány eleibe. A' lázzadók seregei, Kalerghis alatt, ki az előtt a' görög lovasságnak vezérje volt, öszve gyűltek Naupliához közel egy várba, olly tzelből, hogy a' fővárost ostromolják, de a' Nemzeti sereg derék vezérje Grizoti az ellenséget úgy megverte, hogy alig tudott maga a' Commendáns is megszabadulni. Egyébb-eránt a' lázzadók többnyire buta parasztok, a' kik pénzen vásároltattak, kikben tehát semmi energia nints egy valóságos háború folytatására, — innen reményleni lehet, hogy Görög Országban a' békesség nem sokára helyre áll. — A' Kormány azonközben sem hágy fel a' tzélerányos intézetekkel, mellyek a' nép tanítására, és tsinosodására szolgálnak. A' Könyvnyomtató műhelyekben ismét munkához látnak: a' napokban egy görög Ujság is ezen tzím alatt: „Görög Moniteur“ meg fog jelenni.

Frantzia Ország.

Egy Moulin nevű helységben közel Páris hoz Aug. 23-kán estve Schonen Ur Párisnak Deputatusa, 's egyszersmind egy Osztály Nemzetigárdának Oberstere, éppen mikor a' fővárosba akart térni, valami kóborlóktól

megtámadtatott, és nem csak illelen szavakkal, de tetteiddel is megsértetted. A' Kormány azonnal rendeléseket tett, hogy a' dolog megvizsgáltassék, és a' bűnösök bezárattassanak. Schonen Ur, egy azok között, kik a' Julisi Revolutió alatt békébizonyított hazafiúságokért, a' Nemzett szeretetére, és hálijára méltán just tarthatnak: a' honnan nem szenved semmi kétséget, hogy ezen érdemes férjfiúnak meggyalázói keményen megfognak büntettetni.

A' Journal des Debats az említett erőszakoskodásra nézve ezt jegyzi meg: Ugy van az, hogy rendszerent azok lesznek áldozatjává a' Lázzadásnak, a' kik az előtt természeti vonszódásból a' közönséges békességnek hátrájai voltak, de később, vagy azért, mivel szándékjok el nem sült, vagy mivel valamelly más módon felbőszantattak, a' Kormány ellenségeihez tsatolják magokat, — 's ha a' Lázzadás órája üt, ugyan azon alapszabásokat prédikálják követésül, mellyeket az elebb magok megvetettek: — de a' nép ilyenkor elibek tartja a' tükröt, — és nagyobb dühösséggel üldöztetnek, és fojtogattnak, mint magok a' Royalisták, mert lázzadáskor a' felingerlett nép sokkal nagyobb erővel fordítja fegyverét azok ellen, a' kik a' Lázzadást meg akarják akadályoztatni, mint azok ellen, kik en tulajdonképpen kellene győzedelmeskedni. Bártsak elméjékbe vésnek a' jelen sorokat mind azok, kiknek ezekben a' szavakban jövődöbeli sorsok foglaltatik, és el ne felejténék a' velek törtéendő esetet, a' most szóban lévővel öszve hasonlítani.

Jelentettük volt, hogy a' Szent Simonisták (egy valláságazat Franciaországban) tanításaira nézve törvényes vizsgálat rendeltetett el. Ez a' vizsgálat immár bevégezödött, és az új

vallás tanítók Aug. 27 kén törvénybe idéztettek. Reggeli 8 órakor indultak ki egy faluból közel Párishoz, szent énekeket zengedezvén, és temérdek sokaságtól kísértetvén. Mikor a' fővárosba értek, olyan nagy volt mindenfelől a' tolokodás, hogy alig lehetett a' Tanásházhoz jutni. Szokatlan tünemény volt a' többek között Enfantin, fejek a' Simonistáknak, talpig napkeleti öltözetben, hosszú szakállal, és komoly tekintettel. Mikor a' Törvényház tere mébe értek, már ez, akkor tömve volt kipiperézett dámákkal, és nyalka úrfiakkal. Később megjelentek a' törvénybírák, az illető Ügyvédek, és a' Jury. A' vallatás elkezdödven, a' Simonisták minden kérdésre, meghatározott feleletet adtak. Azután a' tanúvallásra került a' sor: midön egy tanúnak, esküvést kelle vala le tenni, elebb Enfantinra nézett, hogy annak tekintetéből kivegye, mitévo legyen: Lám! úgymond Enfantin, millyen bizodalnok van hozzám fiaimnak! Egyébbéránt a' Per tsak más nap végzödött bé, midön a' Simonisták ellen hozott Itélet nyilván valóvá tétetett. Enfantin, Duveyrier, és Chevalier egy esztendei fogságra, és 100 frank pénzbeli büntetésre, Rodriguez, és Barrault pedig 50 frank büntetésre ítéltettek: egyszersmind az Egyesület eltörlése is meghatározottatott. Enfantin hideg vérrel végig hallgatta az Itéletet, 's azután társaihoz, kiket fiainak nevez, fordült, 's őket a' békeséges türesre és engedelmességre atyai módon intette.

Aug. 28 kán Vienneot Ur, a' Corsaire nevű hírlapnak szerkeztetője, Törvényszék eleibe állítatván, avval vádoltatott, hogy a' népet a' Kormány ellen felingerlette, a' Pólitzia Praefectusát pedig megbetstelenítette. Ezen

két rendbeli tettért, a' Júrynak egy órai tanáskozása után vétkesnek ítéltetett, és 6 hónapi fogsággal, s 10,000 frankkal fog lakolni.

A' Journal de Rouen előadja, hány példány költ el a' múlt fertály esztendőben a' Politikai Ujságokból, melyeknek egy része magában Párisban, a' másik része pedig Frantzia Országának Kerületeibe, és a' Külföldre szélyei küldöztetett.

Szabad hírlapok:

	Párisi Abonnensek.	Vidékiek, és Külföldiek.
Constitutionnel	6,000	10,000
Courrier Francais	5,900	4,500
Temps	2,000	4,500
National	1,800	2,400
Journal du Commerce	900	900
Tribune	220	900
Corsaire	660	260
Messenger	1,900	1,100
Revolution	500	1,700

Miniszteri lapok:

Debats	5,200	6,900
Journal de Paris	1,500	3,000
Moniteur	2,000	800
Figaro	800	300
Constitution de 1830	2,000	600
Nouvelliste	600	1,000

Törvényesített lapok:

Gazette	1,500	3,000
Quotidienne	1,900	3,700
Courrier de l'Europe	220	1,500
Bevenant	320	380
Brid oison	75	135

Lafitte Generalis, 60 esztendős korában Párisban meghalt.

Aug. 29-kén Párisban 30 személy halt meg Cholerában.

Portugallia.

A' Courier Aug. 22-ről így festi a' Portugalliai állapotot: Végre kap-

tunk tudósítást Portugalliából, noha nem igen kedvezőt. A' mennyiben ugyan mindentütt Donna Maria kis serege, melyet Vellington Ur egy isomobátor, betsületes, és jó katonának nevez, győzött, azt lehet mondani, hogy még eddig Dom Pedro a' győzedelmes, — azomban, — az még magában semmi, — még az nem határozza el, kié az igazság. Dom Pedro nem jött Portugalliába hódolásokat tenni, hanem azt megszabadítani. Szándéka nem volt, hogy a' békes lakosokat fegyver által, leánya hatalma alá vesse, hanem azon lakosoknak, kikről azt hitte, hogy nagyobb részent leányához szítanak óltalmat akart adni, hogy ragaszkodásokat, és jó indulatjokat nyilván valóvá tehesék. — De a' lakosok Dom Pedrót nem segítették, ragaszkodás helyett ellenségeskedést bizonyítottak, és a' mint a' tudósításokból kiszül, 9 vagy tíz ezeren ellene fegyvert is fogtak. A' sereg abban a' reményben volt, hogy, mikor ki fognak szállani, a' leányok virágot fognak hinteni útjokba, mely őket a' fő Városhoz diadalmasan eljuttatja, megérkezésékkor azokban úgy találtak, hogy a' helyett, hogy két kézzel fogadtattak volna, a' lakosok elhagyták lakóhelyeiket, a' hol csak Dom Pedrónak nem sokára leendő megérkezését érzették. A' Jul. 23-ki ütközet után Santa Marta Generalis fő sátorát Pennafiesben ütötte fel, az alatt míg az ellenség Portóban eleség tára, és sántzók készítésében foglaltoskodott. Ezen tudósításokból előre láthatjuk a' dolog kimenetelét, és igen nagy tsudának fognánk tartani, ha hogy a' mostani környüállásokból ítélvén, — Dom Pedro egykor győzedelmes lenni, nem a' tsatákban, mint már mondtuk, hanem átaljában Portugalliában, mert ez határozza el győzedelmét.

Ugyan azon Ujság Aug. 24 ről Falmouthból jelenti: Dom Pedrónak katonái még most sem veszítették el bátorságokat, és erősen hiszik, hogy nyerni fognak. Sartorius tengeri ereje, még mind ez ideig sints egybe húzva, de mihelyt ez megtörténik, azonnal öszve fog tsapni az ellenség, 's hihető, hogy ez, sorsát elfogja határozni mind a' két félnek. — Dom Miguel tengeri ereje már együtt van, és csak várják, a' megtámadást, melly nem sokára bé fog következni. —

Némelly Angoly Katonatisztek, kik ez előtt Portugalliában szolgáltak, azt állítják, hogy Dom Pedrónak mostani helyezettetésében nints mitől félnie; de ha Dom Miguel 20, vagy 25,000 katonával megérkeznek, 's Oportót mind a' négy oldalról egyszerre megtámadná, akkor bajos volna a' dolog. Dom Pedróra nézve az legrosszabb, hogy Coimbrába nem mehet, a' hol számot tart egy Constitutionalis sereg: mert ha kitenné a' lábát Oportóból, azonnal elfoglalnák azt Dom Miguel katonái. Így tehát nints egyéb hátra, hanem hogy télére magát bekerítse, lovakat szerezzen, és Nemzeti-gárdáját exercéozza. Azt mondják, hogy Katonáinak már két hónapi bérral adós. A' bortársaság eladott borából, vámokból, és helybeli taxákból naponként 500 font sterlinget veszen bé: de ez nem elég kiadásaira. A' Tsászár nagyon szorgalmatos: minden nap 5 órákor kél fel, észszel, és kézzel dolgozik, az előörököt, és kaszárnyákat gondosan megvizsgálja, 's mindenkinek tüköre az iparkodásban. — Más részről Dom Miguel Generalisainak magok viseletek igen különös. Azt meg nem lehet fogni, miért hagyták Dom Pedrókat kiszállani? azt mondják ugyan, hogy az Dom Miguel meghagyása-

ból történt, azon tzeleből, hogy azután egész erejét az Expeditionnak megsemmisítésére fordítsa, de mások szerint nem akadályoztathatta a' kiszállást: akár hogy, akár mint, — Santa Mártától minden esetre nem nagy hadifortély volt, hogy ha már kihagyta is az Expeditiont szállani, miért nem vágta el az útját Oportóig, holott az olyan kevés munkába, és semmi erőltetésbe nem került volna, minekutánna az a' tér Oportóig vad, hegyes, kősziklás, járatlan, és keskeny ösvényű, úgy, hogy ott az embernek egymás után kell menni, mint a' tót aratóknak. Dom Miguel katonái alig voltak akkor néhány órányi távolságra Oportótól, és még is öszve teszik a' kezeket, 's be hagyják Dom Pedrókat menni, 's magát megfészkelni, úgy hogy most már birkozhatnak. Most Oportó a' hozzá közellévő malmokból él: mindennel bővölködik: egy font húsnak az ára 5 pence. A' barátoknak nagyobb része kiköltözött, 's Klastromjok kaszárnyákká változtattatott, még ugyan egynehányan lappanganak álöltözetben, de egy Proclamatio következésében, ha kézre kerülnek, farmatringot kapnak.

Aug. 29-ről a' Tribune egy francia Katonatisztnak az Ujságszerkeztőjéhez küldött levelét közli, a' ki Jul. 28-kán hazájába, Oportóból visszatért. — Páris Aug. 25-kén. „Kötelességtől öszlönöztetvén, és a' Juliusi Revolutió szerentsés következésaitől, mellynek mi is részesei valánk, nógattatván, egykor azt hittük, hogy vihetünk véghez nemesebb tettet, mintha a' szabadság zászlóját egy idegen Országba viszsük, 's annak hartzaiba, és ditsőségébe mi is részt veszünk. Tisztünknek tartottuk, hogy azt, a' kit Despotának, bitangolónak kiáltottak ki, a' Thronusról levessük, — azomban alig, hogy az

új Udvarral (Dom Pedróval) megesmerkedtünk, hát mindjárt tapasztaltuk, hogy a' leggyalázatosabb udvari emberekkel a' világon vagyunk körülveve: tányérnyalók, tselszövők, hazugok, és mindenféle vétkekkel bémotskolt emberek mászkáltak fel's alá. De nem akartuk a' dólgot mindjárt félben hagyni, és kíváncsiak voltunk megtudni, ugyan mit kezdenek el ezek az emberek az Ország megszabadítására? azért bementünk velek együtt Oportóba, melly Városból a' Dom Miguelisták azt vélvén, hogy 40,000 vagyunk együl egyig kitakarodtak. Itt lassúság, határozatlanság, melly a' megszabadító Kormányának minden lépteit követte, 's az az aggodalom, mellyet az ellenfél gyakori megtámadásai által szerzett, az alatt, míg mi tsendesen aludtunk, félelembe ejtette mind az idegen, mind a' Portugallia katonákat, a' kik a' vissza lépést már veszedelmesnek találván, a' majd diadalmas Despota boszszuállásától rettegték. — Azomban végre közötünk, és Dom Miguel sokkal nagyobb serege közt, melly Oportót két mértföldnyi távolságról bekerítette, tsatára került a' dolog, melly egyszer sem végződött el sem egyik, sem másik részről, szerfelett való haszonnal. A' Jul. 22 és 23-ki nagy háborúval sem sokat nyertünk, noha katonáink, mind a' mellett, hogy már akkor 2 nap óta egy harapás sem volt szájokban, vitézül hartzoltak. Szánakozásra méltó volt tapasztalni, miként vezettetik egy maroknyi sereg 20,000 katona ellen, a' midőn az elsőnek részéről hijában kiabáltak a' megsebesítették segedelemért; nem volt a' táborban egy orvos sem, és sokan haltak meg a' miatt, hogy kapott sebjeiket nem volt kinek bekötözni. — Minekutánna én ezen kérkedő

szabadítóknak, minden lépéseit, és intézeteit szorgalmasan vizsgáltam, me rem állítani, hogy jelen írásom minden tekintetben hitelt érdemel. —

M a g y a r O r s z á g.

(Nemzeti Muzzeum Közlése.)

Szép tulajdonsága az emberi nemes léleknek általában, de különösen dicsőkedése a' Magyaroknak, hogy Szülőföldjét, a' méltán kedveltet, Nemzetét, a' ditsőt, még akkor sem felejtí, midőn a' kedvező sors, más honyban örökítí. Fényes bizonyosságát adta ennek többek közül Jeszeniczei Báró Jankovich Szaniszló Ur, a' Meurthi Kerületnek 4 esztendő alatt Párisban a' nemzeti Képviselek Házában Kötvetje, következendő drága és betses ajándákaival gazdagítva a' Nemzeti Muzzeumot. Először, XVIII. Lajosnak emlék pénzével, melly finom ezüst, tallér nagyságú; egyfelől XVIII. Lajos meljképe ezen felírással: „Louis XVIII. Roi de France et de Navarre“; másfelől egy tölgy levél koszorú, feljül a' frantzia korona, e' felett: „Vive le Roi“, alatta: „Chambre des Deputés“, közepén pedig bevésve: „Le Baron Jankovich de Jeszenicze Deputé du Departement de la Meurthe“, legalól: „1824.“ Másodszor gazdagította a' Széchenyi Országos Könyvtárát több betses és eredeti levelekkel, ú. m. I-ször Stanislo Lengyel Király Sardy Secretariusához írt Levelével, 2-or, III. Augustus Lengyel Királynak a' most nevezett Stanislóhoz írt két darab Levelével; 3-szor, Friedrich Wilhelm Burkus Királynak Stanislóhoz, és ugyan a'hoz a' nagy Fridrichnek Levelikkel, 4-szer. XV. Lajos Frantzia Királynak Stanislóhoz írt há-

rom Levelével, és a' Fiának a' Dauphinak, ugyantsak Stanislóhoz írt két Levelével. 5- ször. Hét Hg Asszonyok atyjokhoz és nagy atyjokhoz írt hét darab leveleikkel. Ezen Hg Asszonyoknak neveik im' ezek: Victorie, Sophie, Adelhaid, Henriette Anne, Marie Josephine, Louise Elisabethe, Louise Marie. — A' tisztelt Báró Urnak Hitvese, Jeszeniczei Báró Jankovichné, született Maria Ludovica Falconet is majd egy fontot nyomó ezüst emlék pénzzel gazdagította a' nemzeti Muzeum Gyűjteményjét. A' pénznek egyik oldalán Katalin Orosz Tsászárnénak meljképe vagon, más felől Nagy Péter Czárnak lovag Statuája, alatta Oroszúl: „Petro Magno, Catharina.“ A' pénznek szélére ezen szavak vagnak vésvé: „Offert au Musée national de Pest, par la Baronne Jankoivch de Jeszenicze, petite-fille de Mons. Falconet, Createur de la Statue.“ — Emlékezetül tegyük ide, hogy Falconet Mórítz István, a' fennnevezett Asszonyoságnak nagy-atyja, a' maga idejében egy volt a' legelső Képfaragok közül. — A' Nemzet hála érzésének bizonyíttására közli Halitzky Antal, a' nemzeti Muzeumnak Első öre.

Tudományos dolgok.

Katekhéta az az a' Diétetikai rövid Katekhézis Magyarózója két értekezéssel együtt az Eletről és Savanyú Vizekről. Készítette Sz. Szotyori Jó'sef Orvos Doctor. M. Vásárhelyt 1852.

A' Diétetikai Katekhézis oskolák számára kézi Könyvnek íratatván, a' ki-

jelet tzel és a' megkívántató rövidség következésében sok dolgoknak bővebb kifejtése a' Tanítókra bízott. Minthogy pedig azok az Orvosi Tudományban nem jártasok, 's hivatalos foglalatosságok nem is engedi, hogy a' Diétetikai Katekhézisben elé forduló dolgokat felvilágosító Könyvek olvasására hosszas időt fordítsanak, óhajtani lehetett egy a' szűkebbes magyarázatokat ösvésen magában foglaló Könyv' megjelenését. — És éppen ezen kívánságot egészen kielégíti a' nevezett könyv. A' milyen hasznos, 's a' híjánosságot, melyet e' részben eddig elé szenvedtek oskoláink ki elégitő és a' tzelnek melyre készült megfelelő volt az első munka, — melynek derékségére mutat az is, hogy a' nyomtatványok hirtelen el kelesek annak tsak hamar második kiadását szükségessé tévék, — éppen olly jeles, minden tekintetben fontos 's a' Szerzőnek szép olvasottságát; tudományát 's nagy tapasztalását bizonyító a' Katekhézisre írt Magyarózat is, mellyről itt szó vagon. — A' Diétetikának helyes képzetéből kitétszik, melly rangot érdemeljen az a' többi tudományok 's oktatások sorában, ugyan ebből az is világos, millyen betses és figyelemre méltó az a' Könyv is, melly azt jól, tisztán és helyesen elő adja, — a' mit erről a' munkáról minden nagyítás nélkül elmondhatunk. — Méltán ajánlhatjuk tehát mindenkinek, különösen pedig a' Szüléknek és Nevelőknek, mint ollyan könyvet, mellyből mind magokra mind nevendékjeikre nézve sok szükséges, hasznos, és gyönyörűséges esmereteket meríthetnek.

(Fél árkus „**SOKFÉLE**“ XXXVIII. Toldalékkal.)

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)